

Številka: 007-0002/2022-2

Datum: 13. 5. 2022

URAD VLADE RS ZA NARODNOSTI

Vožarski pot 12

1000 LJUBLJANA

Zadeva: Posredovanje informacij o uresničevanju ZRomS-1 in izvedenih ukrepih v letu 2021

Spoštovani,

na podlagi vašega zaprosila številka 00701-9/2022-UN/22 z dne 25. 4. 2022, posredujemo zaprosene informacije, ki se nanašajo na romsko skupnost:

1. Uresničevanje 6. člena Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji

Po dogodku, dne 28. 6. 2019, ki ga je v Lendavi v okviru projekta SI for Roma organiziral Urad Vlade RS za narodnosti, se je Občina Lendava odločila za pripravo Akcijskega načrta Občine Lendava za vključevanje pripadnikov romske skupnosti na območju občine Lendava v širšo družbeno skupnost za obdobje 2021 – 2030 (v nadaljevanju: akcijski načrt). Osnutek akcijskega načrta s petimi ukrepi in predlagane osebe v multidisciplinarni tim so bili predstavljeni in potrjeni na Komisiji za spremljanje romske problematike, dne 28. 5. 2021. Nato je akcijski načrt bil obravnavan in potrjen na 18. redni seji Občinskega sveta Občine Lendava, dne 14. 7. 2021 (sklep št. 322).

IZVEDENI UKREPI IN AKTIVNOSTI V LETU 2021:

- **Področje urejanja prostorske problematike romskih naselij in izboljšanja bivalnih razmer pripadnikov romske skupnosti:**
 - Postopek nakupa nepremičnin - treh parcel v Romskem naselju Dolga vas, zaradi dokončne ureditve postopka legalizacije navedenega romskega naselja, se je začel jeseni leta 2021, z objavo ponudb za prodajo kmetijskega zemljišča na oglasni deski upravne enote. Občina je v zakonitem roku sprejela vse tri ponudbe. Postopek nakupa bo zaključen v letošnjem letu. Občina Lendava na navedeni lokaciji želi še pridobiti zemljišča (parcele), ki so v lasti Republike Slovenije, katerih upravljavec je Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

- Romske družine imajo v najemu skupno trinajst (13) stanovanj na območju občine, kar predstavlja 12 % vsega stanovanjskega korpusa občine. Občina izvaja tekoča vzdrževalna dela na navedenih stanovanjih in subvencionira najemnine za neprofitna stanovanja. Zaradi plačilne nediscipline pripadnikov romske skupnosti, ki so najemniki občinskih neprofitnih stanovanj, je občina morala dobaviteljem poravnati neporavnane obveznosti iz naslova stroškov toplotne energije in obratovalne stroške.
- Občina je izvajala tudi redna vzdrževalna dela v romskem naselju (košnja športnega parka, redno vzdrževanje občinskih cest – JP706441, zimska služba, deratizacija itd.).
- **Področje vzgoje in izobraževanja, dviga izobrazbene ravni pripadnikov romske skupnosti in štipendijske politike ter spodbujanja zaposlovanja, poklicnega izobraževanja in usposabljanja pripadnikov romske skupnosti:**
 - Projekt VNRC Dolinsko, v katerem je sodelovala tudi Občina Lendava, se je zaključil dne 30. 9. 2021. 4-leta trajajoči projekt, v okviru katerega je aktivnosti izvajala Ljudska univerza Lendava, ki je bila tudi nosilka projekta, je doprinesel k spremembam na področju vključevanja pripadnikov romske skupnosti v različne oblike formalnega in neformalnega izobraževanja ter opolnomočenja pripadnikov romske skupnosti na območju Občine Lendava. Zaznati je dvig izobrazbene ravni, predvsem med mladimi Romi, obenem pa se je povečal med starejšimi interes za vključevanje v sezonska in priložnostna dela, predvsem na področju kmetijstva. Že 4. leto vsi romski učenci Dvojezične osnovne šole I Lendava in Dvojezične osnovne šole Genterovci nadaljujejo izobraževanje, posledično pa se dviguje izobrazbena raven med mladimi Romi. Med romskimi srednješolci je bilo tekom poletnih počitnic zaznati interes za dijaško delo, 3 dijakinje so ga tudi opravljale.

Skupna vrednost navedenega projekta je bila 146.427 evrov, realizirana je bila zaposlitev pripadnice romske skupnosti. V okviru projekta je bilo izvedenih 110 delavnic in 154 aktivnosti, vanje pa je bilo vključenih 3.084 uporabnikov (štete so večkratne vključitve). Po zaključku projekta se je Ljudska univerza Lendava odločila za nadaljevanje projektnih aktivnosti, ohranila pa je tudi zaposlitev. Občina je iz naslova sofinanciranja dejavnosti programov izobraževanja odraslih del sredstev namenila tudi za izvajanje aktivnosti v podporo in opolnomočenje pripadnikov romske skupnosti.

- Program Socialne aktivacije, Sklop 3, ki ga izvaja Ljudska univerza Lendava skupaj z vodilnim partnerjem Raziskovalno izobraževalno središče Rakičan od leta 2019, sta zaposleni dve (2) pripadnici romske skupnosti, in sicer ena (1) kot kulturna posrednica in ena (1) kot mentorica v programu. V letu 2021 je bilo v program vključenih petnajst (15) pripadnic romske skupnosti iz Občine Lendava. Tri (3) udeleženke so se v letu 2021 po končanem programu

zaposlile, in sicer ena (1) nadomešča dolgotrajno bolniško kot čistilka na Dvojezični srednji šoli Lendava, ena (1) se je zaposlila kot osebna asistentka, ena (1) pa je zaposlena v okviru javnih del kot romska pomočnica v Vrtcu Lendava. Večina udeleženk iz Občine Lendava je program uspešno zaključila.

- Vrtec obiskujejo pred vstopom v šolo vsi romski otroci (trend zadnjih treh let), prav tako se vsi vključijo v osnovno šolo, ki jo vsi otroci tudi zaključijo. Občina med drugim krije tudi subvencije za plačilo vrtca za otroke, pripadnike romske skupnosti. V Vrtcu Lendava so imeli zaposlenega romskega pomočnika od 1. 9. 2021 do 31. 1. 2022 in sicer v deležu 0,5. Stroške je krilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
 - Občina je sofinancirala tudi stroške plač za pripadnika romske skupnosti, ki je bil v letu 2021 vključen v program javnih del in krila tudi prevoze romskih šoloobveznih otrok.
- **Področje spodbujanja ohranjanja in razvoja romskega jezika ter kulturne, informativne in založniške dejavnosti romske skupnosti:**
- V sklopu Javnega razpisa za sofinanciranje delovanja kulturnih društev in izbor kulturnih projektov v letu 2021 je občina sofinancirala delovanje romskega kulturnega društva, ki se je prijavilo na predmetni javni razpis. Navedeno društvo je bilo v letu 2021 aktivno predvsem na področju spodbujanja enakosti, preprečevanja diskriminacije Romov, odpravljanja stereotipov o Romih med večinskim prebivalstvom, obenem pa je zagotavljalo promocijo in produkcijo romske kulture v Občini Lendava. Organiziralo je razne delavnice za otroke in mamice, predsednica društva se je udeleževala različnih sestankov, okroglih miz in festivala socialne aktivacije ter je sodelovala v celovečernem filmu Dedek gre na jug. Društvo je v sodelovanju z Zvezo Preporod, Ljudsko univerzo Lendava in Občino Lendava v mesecu avgustu 2021 uspešno izvedlo 4. poletni tabor v romskem naselju v Dolgi vasi. V 5-ih dneh tabora se je aktivnosti udeležilo 150 otrok in 50 obiskovalcev ter izvajalcev aktivnosti. Društvo je v sodelovanju z različnimi organizacijami pripravilo ustvarjalne, športne in izobraževalne aktivnosti. Občina je za ta namen zagotovila brezplačno uporabo premične stvari (gasilske mize in klopi, senčnike ter stojala).
- **Aktivnosti na ostalih področjih:**
- Občina Lendava je finančno podprla projekt Rdečega Križa Slovenije, Območnega združenja Lendava, s katerim je v okviru socialne dejavnosti dodeljevala enkratne materialne in denarne pomoč proslcem (socialno ogroženim družinam in posameznikom), med katerimi so bili tudi pripadniki romske skupnosti.

- Dne 20. 12. 2021 je Romsko kulturno društvo Roma v sodelovanju z Občino Lendava organiziralo prihod Božička v romsko naselje v Dolgi vasi. Obdarovano je bilo 60 romskih otrok iz območja občine Lendava ter 8 Romov, starejših od 60 let.
- Na podlagi Pravilnika o enkratni denarni pomoči ob rojstvu otroka v Občini Lendava je občina za novorojenčke z območja Lendave (tudi za novorojene pripadnike romske skupnosti) dodelila staršem denarno pomoč ob rojstvu otroka.
- Strokovne službe občine so aktivno pristopile k reševanju stanovanjske problematike pripadnika romske skupnosti, ki je ostal brez prebivališča. Za premostitev nastale situacije so našle začasno rešitev za nastanitev dotičnega v objektu, ki je v lasti Občine Lendava. Objekt je občina uredila do te mere, da je bilo v njem možno bivati (priklop na kanalizacijsko, vodovodno in električno omrežje, ureditev električne inštalacije ter odvoz smeti). Navedena oseba je od pristojnih humanitarnih organizacij prejela tudi pakete z osnovnimi življenjskimi potrebščinami.
- Občina ima na lokalni ravni, z namenom boljšega in uspešnejšega reševanja izzivov, s katerimi se srečujejo pripadniki romske skupnosti v občini, vzpostavljeno medinstitucionalno sodelovanje v obliki multidisciplinarnega tima, s katerim se bo okrepilo medsebojno sodelovanje pristojnih institucij, ki delujejo na področju romske tematike in so prisotne v občini Lendava. Sodelovanje med institucijami pripomore do hitrejšega in učinkovitejšega reševanja posameznih težav, na katere organizacije, ki delajo s pripadniki romske skupnosti, naletijo. Cilj delovanja multidisciplinarnega tima je celovito spremljanje izzivov in težav pripadnikov romske skupnosti ter učinkovito reševanje slednjih s ciljem omogočiti pripadnikom romske skupnosti polnovredno vključevanje v življenje širše družbene skupnosti, opolnomočenje na različnih ravneh življenja, predvsem pa ustvarjanje možnosti za njihov nadaljnji razvoj.
- Romska svetnica je izjemno aktivna na vseh ravneh sodelovanja romske skupnosti z različnimi institucijami. Sodelovanje z njo je na izjemno visoki ravni, saj prav slednja pomeni pomembno vez med romsko skupnostjo in zaposlenimi na Občini Lendava. Redno se udeležuje tudi sej občinskega sveta in odborov – Komisija za spremljanje romske problematike, Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin). Občina romski svetnici po potrebi zagotavlja tudi službeni avtomobil za namen udeležbe na sestankih in drugih dogodkih.

2. Sredstva, namenjena za izvajanje ukrepov oziroma aktivnosti v zvezi z urejanjem položaja pripadnikov romske skupnosti v občini

Občina Lendava je v letu 2021 prejela sofinancerska sredstva na podlagi 20. a člena Zakona o financiranju občin za uresničevanje ustavnih pravic stalno naseljene romske skupnosti v višini 57.004 €. Navedena in tudi dodatna sredstva za potrebe izvajanja ukrepov oziroma aktivnosti v zvezi z urejanjem položaja pripadnikov romske skupnosti, je občina v letu 2021 namenila za sledeče namene:

- vzdrževanje in subvencije najemnin za neprofitna stanovanja, katerih najemnik so pripadniki romske skupnosti → 5.965 €,
- plačilo neporavnanih računov za stanovanja, katerih najemnik so Romi → 971 €,
- projekt Večnamenski romski center »VNRC Dolinsko« (električna energija, voda in komunalne storitve, popravilo lesene obloge na objektu in nabava opreme) → 3.374 €,
- izvajanje aktivnosti v podporo in opolnomočenje pripadnikov romske skupnosti → 12.500 €,
- subvencije za plačilo vrtca za otroke, pripadnike romske skupnosti → 35.823 €,
- sofinanciranje stroškov plač za program javnih del za pripadnika romske skupnosti → 2.352 €,
- za delovanje romskega kulturnega društva (sredstva iz javnega razpisa) → 900 €,
- obdarovanje otrok in starejših v romskem naselju → 209 €,
- enkratna denarna pomoč ob rojstvu otroka v Občini Lendava → 2.400 €,
- začasna rešitev stanovanjskega problema pripadnika romske skupnosti → 3.097 €,
- sejnine (seje občinskega sveta, odbori) → 766 €,
- stroški oskrbnin in institucionalnega varstva za pripadnike romske skupnosti v zavodih → 8.682 €,
- odvoz komunalnih odpadkov iz romskega naselja → 2.529 €,
- poraba vode in elektrike v večnamenskem objektu v romskem naselju → 851 €,
- tekoča vzdrževalna dela v romskem naselju (košnja športnega parka, redno vzdrževanje občinskih cest, zimska služba) → 3.223 €,
- deratizacija v romskem naselju → 388 €.

Na proračunski postavki *Legalizacija črnogradenj na območju občine* je bilo v letu 2021 zagotovljenih 20.000 evrov. Aktivnosti so stekle, finančne realizacije v letu 2021 še ni bilo.

Z izvedenimi aktivnostmi je občina bistveno pripomogla k izboljšanju položaja pripadnikov romske skupnosti v občini.

Lep pozdrav.

Poslati:

- Urad RS za narodnosti

V vednost:

- Nataša Horvat, romska svetnica
- Ljudska univerza, direktorica Rahela Hojnik Kelenc